

SÜRGÖSSÉGI

Előterjesztés

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
Képviselő-testülete számára

Előterjesztő: Vörös Tamás képviselő

A képviselő-testületi ülés időpontja: 2023. november 23.

..... sz. napirend

Tárgy: Javaslát a „Józsefváros, ahol élünk - Akcióterv Józsefvárosért és az itt élő emberekért” című stratégiai dokumentum elfogadására

A napirendet nyilvános ülésen kell tárgyalni, a határozat elfogadásához egyszerű többség szükséges.

ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: -

KÉSZÍTETTE: VÖRÖS TAMÁS KÉPVISELŐ

PÉNZÜGYI FEDEZETET NEM IGÉNYEL: *Honda*

JOGI KONTROLL: *d. Bal*

BETERJESZTÉSRE ALKALMAS:

Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal

Érkezett: 2023.11.23.	Szám: 02/236-33/2023	
Melléklet: 1	Ugyintéző: GODA K.	Előzmény:

DR. LEHOCZKY BALÁZS
ALJEGYZŐ

Költségvetési és Pénzügyi Bizottság véleményezi -

Szociális, Egészségügyi, Lakásügyi és Oktatási Bizottság véleményezi -

Tulajdonosi, Vagyongazdálkodási és Közterület-hasznosítási Bizottság véleményezi -

Városüzemeltetési, Közösségfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság véleményezi -

Határozati javaslat: -

Tisztelt Képviselő-testület!

I. A tényállás és döntés tartalmának részletes ismertetése

A józsefvárosi közbiztonság az évtized eleje óta folyamatosan romlik. A 2019-es választásokat követően olyan jogszabály módosítások történtek Józsefvárosban, amelyek a közbiztonság leépüléséhez vezettek. Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2020. (1.30.) önkormányzati rendelete is egy volt az ilyen jogalkotási tevékenységek között. A hivatkozott jogszabály a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 18/2016. (VI.02.) önkormányzati rendeletét módosította, és így hatályon kívül helyezte az autókban és közterületen való életvitelszerűen tartózkodást tiltó rendelkezéseket.

A közbiztonságot leépítő lépések egyik sajnálatos következménye a kábítószer-használat, valamint -kereskedelem kedvezőtlen hatásainak elszaporodása a kerületben. Folyamatos jelzések és panaszok szólnak arról, hogy bódult drogfüggők vegzálják az embereket a józsefvárosi utcákon, illetve hogy a társasházak lépcsőházában kábítószerhasználattal együttjáró randalírozás folyik.

ÉRKEZETT *82*

2023 NOV 23. *CD*

A kábítószer-probléma a kerületben élő egyének, családok, közösségek jólétét és biztonságát veszélyeztetik és a mindennapi életet keserítik meg. Amellett, hogy a kábítószeres illegális használata az egész kerület biztonságérzetére kihat, jelentős közegészségügyi ártalmakat is okozhat. A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények, az ezzel összefüggő más, erőszakos elkövetések és a közösségi együttélési normákat sértő viselkedések visszaszorítása az egyének és a közösségek számára okozott károk, kockázatok csökkenését segíthetik elő. Mindezek miatt a kábítószeres jelenlétéhez kapcsolódó káros hatások elleni küzdelem, a kedvezőtlen folyamatok visszaszorítása valamennyiünk közös érdeke.

Sajnos a kábítószer-probléma kezelése tekintetében a jelenlegi önkormányzati vezetés tétlen maradt az elmúlt négy évben. A szociális és társadalmi biztonság növelése, a drogfogyasztás mértékének, és kárainak csökkentése már nem tűr halasztást, ezért a kábítószer-probléma kezelése érdekében kerületi drogellenes stratégiai program megalkotása indokolt.

A jelen előterjesztés mellékletét képező stratégiai dokumentum javaslatot tesz, hogy az Önkormányzat milyen lépésekben alkossa meg Drogellenes Stratégiáját, azonban addig is fontosnak tartjuk, hogy az Önkormányzat egy akcióterv keretében kezdje el a drogellenes tevékenységét, hogy a jelenlegi helyzet mielőbb javulhasson.

Az szakemberek által kidolgozott akcióterv célja, hogy a megfogalmazott javaslatok aktivitásra és a hiányzó döntések meghozatalára ösztönözzék az önkormányzati döntéshozókat és felhívják a figyelmet arra, hogy kellő mértékű változás eléréséhez elengedhetetlen az Önkormányzat aktív részvétele és a szükséges források biztosítása a hiányzó programok fenntartására. Az akcióterv konkrét lépésekre, valamint programok megvalósítására és támogatására tesz javaslatot, oly módon, hogy a javaslatokat a bemutatott modellprogramokkal kerül alátámasztásra, melyeket javasolt a józsefvárosi helyzetre vonatkozóan adaptálni.

II. A betérjesztés és a sürgősségi eljárás keretében történő tárgyalás indoka

A közbiztonsági helyzet fokozatos romlása és a kerületi kábítószer-probléma eszkalálódása miatt a helyzet nem tűr halasztást. A probléma kezelése érdekében kerületi drogellenes stratégiai program megalkotása szükséges. Az 1. számú melléklet szerinti akcióterv a drogellenes stratégia elkészítéséhez tesz javaslatokat és a drogellenes stratégia elfogadásáig a jelenlegi helyzet mielőbbi javítása érdekében konkrét programok megvalósításához nyújt segítséget.

III. A döntés célja, pénzügyi hatása

A döntés célja, hogy az akcióterv alapján a későbbiekben kidolgozásra kerüljön Józsefváros Drogellenes Stratégiája és az akciótervben található konkrét programok adaptálásával a kerületben jelentkező drog problémák hatékonyan kezelve legyenek. Ehhez kapcsolódóan az Önkormányzat tárgyi költségvetéseiben a forrásoktól függően dönthet a Képviselő-testület a szükséges pénzügyi fedezet biztosításáról.

A határozati javaslat elfogadása pénzügyi fedezetet nem igényel.

IV. Jogszabályi környezet

Az Möt. 41. § (3) bekezdése értelmében önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a részönkormányzat testületé, a társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

Az Mőtv. 46. § (1) bekezdése és a Képviseő-testület és Szervei Szervezeti és Mőködési Szabályzatáról szóló 36/2014. (XI. 06.) önkormányzati rendelet (továbbiakban SZMSZ) 13. § (2) bekezdése alapján az előterjesztést nyilvános ülésen kell tárgyalni. A határozati javaslat elfogadásához az SZMSZ 30. § (1) bekezdése alapján egyszerű többség szükséges.

Fentiek alapján kérjük a képviselő-testületet a határozati javaslat elfogadását.

Melléletek:

1. számú melléklet: Józsefváros, ahol élünk - Akcióterv Józsefvárosért és az itt élő emberekért” című stratégiai dokumentum

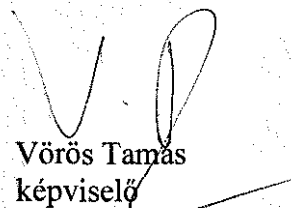
Határozati javaslat
Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviseő-testületének
..../2023.(.....) számú határozata
„Józsefváros, ahol élünk - Akcióterv Józsefvárosért és az itt élő emberekért” című
stratégiai dokumentum elfogadásáról

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviseő-testület úgy dönt, hogy a jelen előterjesztés 1. számú mellékletét képező „Józsefváros, ahol élünk - Akcióterv Józsefvárosért és az itt élő emberekért” című stratégiai dokumentumot elfogadja.

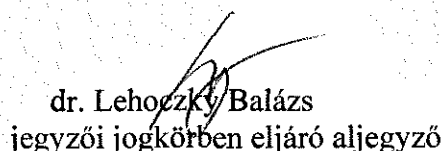
Felelős: Polgármester

Határidő: 2023. november 23.

Budapest, 2023. november 23.

Vörös Tamás
képviselő

Törvényességi ellenőrzés:

dr. Lehoczky Balázs
jegyzői jogkörben eljáró aljegyző

Józsefváros, ahol élünk

Akcióterv Józsefvárosért és az itt élő emberekért

Tartalomjegyzék

Az akcióterv célja	2
Javaslat drogellenes stratégia és programterv kialakítására	2
Az akcióterv területei.....	3
Az akcióterv javaslatai	3
Javasolt programok bemutatása	4
1) Természetes térfelügyelet kialakítása a tereken, parkokban a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács szakmai ajánlásai, korábbi modellprogramjai alapján	4
2) Csellengő, kallódó fiatalok elérését célzó programok	8
3) A kockázati csoportok folyamatos HIV és hepatitisz szűrése	10
4) Ellátási szerződés a drogbetegek kezelésére	11
5) Drogprevenációs akkreditált képzés szervezése a kerületi pedagógusok számára.....	12
6) Iskolai prevenációs programok támogatása	13
7) A korábban sikeresen működő Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum aktív működtetése	16
8) A családok komplex elérését és támogatását célzó programok	18
9) Akkreditált képzések szervezése és támogatása a kerületi szociális szakemberek számára	22

Az akcióterv célja

A dokumentum létrehozóinak szándéka, hogy hosszú szünet után újra elinduljon a józsefvárosi droghelyzet és a kialakult közterületi problémák megoldását elősegítő közös gondolkodás olyan magánszemélyek és szervezetek részvételével, akik tenni szándékoznak utcáink, közösségi tereink közbiztonságának javítása érdekében. Az alkotók nem rendelkeznek erőforrással a jelenlegi helyzet tudományos igényű feltárására, kutatások, felmérések elvégzésére. Ugyanakkor jelentős tapasztalattal bírnak saját szakterületük vonatkozásában és józsefvárosi helyismeretükre alapozva került kidolgozásra jelen dokumentum.

Józsefváros jelenleg nem rendelkezik Drogellenes Stratégiával és ahhoz kapcsolódó programmal. Javaslatot teszünk arra, hogy az Önkormányzat milyen lépésekben alkossa meg Drogellenes Stratégiáját, azonban addig is fontosnak tartjuk, hogy az Önkormányzat egy Akcióterv keretében kezdje el a drogellenes tevékenységét, hogy a jelenlegi helyzet mielőbb javulhasson.

Az akcióterv célja, hogy a megfogalmazott javaslatok aktivitásra és a hiányzó döntések meghozatalára serkentsék az önkormányzati döntéshozókat és felhívják a figyelmet arra, hogy a kellő mértékű változás eléréséhez elengedhetetlen az Önkormányzat aktív részvétele és a szükséges források biztosítása a hiányzó programok fenntartására. A dokumentum konkrét lépésekre, valamint programok megvalósítására és támogatására tesz javaslatot.

Az akciótervben foglalt javaslatokat a bemutatott modellprogramokkal támasztjuk alá, melyeket javasolunk a józsefvárosi helyzetre vonatkozóan adaptálni.

Javaslat drogellenes stratégia és programterv kialakítására

- 1) Az önkormányzat készíttessen kerületi szükségletfelmérő kutatást a jelenlegi helyzet átfogó megismerése céljából.
- 2) Az önkormányzat mérje fel a kerületi ellátórendszert
- 3) A szakemberek és a civil közösségek bevonásával értékelje a kutatás eredményeit

- 4) A jelenlegi helyzet ismeretében alkosson programtervet a 2024-es évre vonatkozóan, melyhez biztosítson kellő forrást a szakmai szervezetek javára.

Az akcióterv területei

A lakosságot leginkább érintő problémacsoport a közös tereink használatához kapcsolódik. A szubjektív biztonságérzetre túlnyomórészt a médiában, illetve a közterületen látott, hallott cselekmények hatnak jellemzően és meghatározó mértékben. A lakosság nagy része viszonylag hatékonyan meg tudja oldani a lakásán belüli biztonságát és biztonságérzetét külső fenyegetésekkel szemben. A munkahelyek és az iskolák is túlnyomórészt törekednek mindezek megoldására alkalmazottaik, tanulóik számára. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a családon belül és adott esetben az iskolában és munkahelyen is számos veszély leselkedik az emberekre, gyermekeinkre. Éppen ezért életünk színterei szempontjából tagoltuk részekre a beavatkozási lehetőségeket és ezekhez illesztettük specifikus javaslatainkat.

Az akcióterv javaslatai

- 1) *Az Önkormányzat alakítson ki természetes térfelügyelet a tereken, parkokban a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács szakmai ajánlásai, korábbi modellprogramjai alapján*
- 2) *Támogasson csellengő, kallódó fiatalok elérését célzó programokat.*
- 3) *Az Önkormányzat indítsa el a kockázati csoportok folyamatos HIV és hepatitisz szűrését.*
- 4) *A Józsefvárosi Önkormányzat kössön ellátási szerződést fekvőbeteg drogbetegek kezelésére*
- 5) *Szervezzen és támogasson akkreditált képzést a kerületi pedagógusoknak drogprevenációs területen.*
- 6) *Támogasson iskolai prevenációs programokat.*
- 7) *Aktivizálja és szervezze tevékenyen a korábban sikeresen működő Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot.*
Ennek keretében szervezzen újra szakmai konferenciákat és kreditpontos továbbképzéseket a kerületi szakemberek részére.
 - *egészségügyi dolgozók,*
 - *szociális munkások*
 - *tanárok*
 - *és mindenki más érdeklődő számára.*
- 8) *Támogasson a családok komplex elérését és támogatását célzó programokat*
- 9) *Támogasson és szervezzen akkreditált képzést a kerületi szociális szakemberek számára drogprevenációs területen.*

Javasolt programok bemutatása

- 1) *Természetes térfelügyelet kialakítása a tereken, parkokban a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács szakmai ajánlásai, korábbi modellprogramjai alapján*

Kínálatcsökkentés, bűnmegelőzés, közterületi problémák:

A kínálatcsökkentés problémakörét sokan hajlamosak kipipálni azzal, hogy az annak jellegéből fakadóan elsődlegesen bűnüldözői feladat. A rendőrség és a NAV nyomozói felderítés, nyomozás, vizsgálat keretében végzik is e feladatukat. Ugyanakkor mára nyilvánvalóvá vált, hogy az igazságszolgáltatás területén is csak az interszektoralis együttműködés lehet hatékony. A terjesztés és hozzáférhetőség visszaszorításában számos lehetősége van az önkormányzatoknak tevékenyen részt venni, a folyamatokat a saját területén befolyásolni. A civil szereplők bevonásával mindezt hatékonyabban is meg tudja tenni. A helyi közbiztonság alakításában való feladatvállalás nem csupán lehetőség az önkormányzatok számára, hanem a 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján kötelességei is.

Bűnmegelőzésként értelmezhető minden olyan tevékenység, egyéni vagy csoportos formában, magán vagy állami keretben, amely egy vagy több bűncselekmény bekövetkeztét megakadályozza.¹

„Bűnmegelőzés alatt minden olyan intézkedést és beavatkozást értünk, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése és az állampolgárok biztonságérzetének javítása, történjék az

- a bűnalkalmak csökkentésével,
- a bűnözési okok hatásának mérséklésével
- vagy az áldozattá válás megelőzésével”²

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács által is javasolt építészeti bűnmegelőzési módszerek alkalmazása a közterületek kialakítása, felújítása során, alapelveinek beépítése a közterületeket és városfejlesztés döntési mechanizmusába.

¹ Brantingham and Faust 1976

² Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023) 2.2 pontja

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács és a Kőbányai Önkormányzat támogatásával megvalósult „Legyen TERED” projekt tapasztalatainak átemelése a józsefvárosi közparkokra, játszóterekre.

A „betört ablak” elve (angolul broken windows theory) szerint a bűnözés nagyobb arányban fordul elő azokon a helyeken, ahol rendetlenség, elhanyagolt környezet fedezhető fel. A gondozatlan területek arra engednek következtetni, hogy az adott hely gazdátlan, szabályok nem vonatkoznak rá, minden megengedett, a jóérzésű emberek számára pedig elkerülendő. Az elhanyagolt területek határai pedig egyre tágulnak, hiszen egyre többen érzik a környéken hogy „mindent szabad”, és könnyen egy önmagát rontó folyamat indulhat el. Az elméletből az is következik, hogy ezen hiányosságok kijavításával elindulhat a megújulás, megszépülés, a bűnözés visszaszorítása is.

„Legyen TERED” program rövid ismertetése:

A Kőbányai Önkormányzat a projekt helyszínéül a Bp. X. ker. Kolozsvári Ónodi utca sarkán található telket választotta ki, mely a szabálysértések és bűncselekmények számát tekintve a X. kerületet reprezentálta.

A „köztér” mindenki számára szabadon használható hely, mely lehet csupán fizikai formában létező, környezeti elemekből álló térszerkezetet, ám a projekt célja, hogy nem egyszerűen szimbolikus, sokkal inkább tartalommal teli találkozóhely, egyfajta kommunikációs, integrációs színtérré változzon a projekt kapcsán.

A hely funkciójának megváltoztatása és átstrukturálása mellett a projekt célja a broken windows jelenség visszafordítása is, hogy a hely a gondozott közösségi tulajdon látszatát keltve képviselje a közösség valódi érdekeit, javítva az ott élők életminőségét, tényleges közösségi jellegű funkciókkal és használattal bírjon. A projekt valós szükségleteket tartott szem előtt, melyekre újszerű eszközökkel reagált, vagyis a valós tervezett funkció nélküli teret úgy hasznosította, hogy ahhoz figyelembe vette a felhasználók igényeit, ösztönözte az önkéntes kezdeményezéseket, épített a helyi erőforrásokra, és teret adott a helyi közösség és más felhasználók szolidaritási törekvéseinek. Ennek azért is van nagy jelentősége, mert napjainkban kevés olyan ingyenes, kulturált hely áll a fiatalok rendelkezésére, ahol szívesen összegyűlnek, „offline üzemmódban” tudnak találkozni, kommunikálni. A környezet sem fogadja őket szívesen, a lakókörnyezetben, hiszen él az előítélet arról, mi történik, ha fiatalok csoportba

„verődve” töltik szabadidejüket. A közvetlen közösségi kommunikáció a barátságok, a kötődések kialakulása mellett hozzájárul a közösség fejlődéséhez, segíti a különböző emberek, csoportok és közösségek közötti interakciók fejlődéséhez, és az így létrejövő egymásra figyelés mely nagyban hozzájárul a közösségen belüli kriminális szituációk kialakulásának megelőzéséhez.

A megvalósult projekt nem csupán az önszerveződés számára nyújt lehetőségeket, hanem iskolai, baráti, vagy lakóközösségek által tervezett/szervezett programoknak is kiváló helyszínt biztosít.

A projekt céljai:

Rövid távú célok:

- az elhanyagolt terület építészeti bűnmegelőzés szempontjainak megfelelő rendezése, ezzel a környéken elkövetett bűncselekmények és szabálysértések számának csökkentése
- a Budapest Kőbánya felső vasútállomás utazóközönsége – kiemelt tekintettel a Szent László Gimnázium diákjaira – számára kulturált, biztonságos közösségi tér kialakítása
- közösségi programok lebonyolítására alkalmas terület kialakítása a környező iskolák diákjai, illetve az ott élő lakosság számára

Hosszú távú célok:

- a kiválasztott és átalakított terület közösségi térként való hosszú távú működése, működtetése
- társadalmi érzékenyítés a generációk szabadidős tevékenységeivel kapcsolatban
- a területre látogató fiatalok és a helyi közösség zökkenőmentes kapcsolatának, partnerségének kiépítése, a területtel kapcsolatos felelősségérzet kialakítása
- a terület létének köztudatba való beágyazása, mint közösségi programok lebonyolításának potenciális helyszíne

Bár az építészeti eszközök célzott bevonása a bűnmegelőzési programokba, valamint az épített környezet átalakítása során a bűnmegelőzési szempontok figyelembevétele több országban már kialakult és a hazai szakemberek is egyre többet foglalkoznak a témával, Magyarországon még mindig újszerűek az ilyen jellegű programok gyakorlati megvalósítása. A program a szakma részéről kiemelt figyelemben részesült, azonban várhatóan a média

érdeklődését is felkeltette, különös tekintettel a Fővárosban az utóbbi időszakban fokozottan jelentkező közbiztonsági problémákra.

A program megvalósításában az Önkormányzaton kívül kb. egy tucat szervezet vett részt, valamint a környező házak lakói és a közeli Szent László Gimnázium tanulói is hasznos javaslatokat tettek, aktívan vettek részt a térkialakításban.

A projekt I. ütemének megvalósítását követő évben a BRFK X. kerületi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a

„2019. szeptemberi átadást követően az Ónodi-Kolozsvári-Liget-Bánya utca és a Sajó Sándor tér által határolt területen a bűncselekmények száma 50 %-kal csökkent, szabálysértés elkövetése pedig szinte teljes mértékben megszűnt.”

Építészeti bűnmegelőzési szempontok főbb érvényesülési területei:

A birtokviszony és jogosultság:

A térhasználati szabályok és házirend kialakításával (melyet érdemes kifüggeszteni), a teret használók számára egyértelműekké válnak a szabályok és segítik a tér felügyeletét, fenntartását, adott esetben őrzését ellátó szervezetek munkáját. A kutyások vs. nem kutyások konfliktusát a kialakított szabályok és térhasználati lehetőségek szintén csökkentik.

A tér megvilágítása:

A terület hiányos sötét, zegzugos jellegének megszüntetésével a megfelelő világítás kiépítésével hozzájárul a biztonságérzet növekedéséhez.

Átláthatóság:

A terület rendezésénél során kiemelt szempontként érdemes figyelembe venni, a növényzet és az utcabútorok elhelyezését, mely elősegíti a tér átláthatóságának megvalósulását, így a korábbi zegzugos, rejtőzésre alkalmas területek megszűnnek.

A közösségi kontroll kialakítása érdekében a lehetőségek figyelembevételével változatos területhasználatot javasolt elősegíteni, mely lehetővé teszi minden korosztály számára a pihenés és többcélú időtöltés lehetőségét. A kutyasétáltatók rendezett körélmények közötti bevonása a térhasználatba további időszavakat és használókat eredményez a közösségi kontroll szempontjából (hajnali és késő esti kutyasétáltatás)

Információs rendszer, tájékoztatás:

A tér bejáratához információs oszlop elhelyezése javasolt, melyen a házirendet is ki kell függeszteni.

Kerttervezés:

A növényzet megválasztásánál, és kialakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy ne takarja el a természetes megfigyelés alá vont térrészeket, vagyis 90 cm fölé és 190 cm alá ne nyúljanak az ágak

2) *Csellengő, kallódó fiatalok elérését célzó programok*

Zrínyi Miklós Kick-box Akadémia Tehetséggondozási Program rövid ismertetése:

A Zrínyi Miklós Kick-box Akadémia 2015. évben történő megalakulása óta névadója, Zrínyi Miklós életműdíjas többszörös állami kitüntetett és díjazott, VII. danos mesteredző vezeti, aki a Komárom-Esztergom Megyei Kick-Box szövetség elnökeként, a Magyar Kick-box Szövetség elnökségének tagjaként, a WAKO Világszövetség light-contact bizottságának elnökeként, valamint a Szövetség edzői bizottságának elnökeként végzett több mint 40 éves szakmai pályafutásának köszönhetően valódi ikonja a kick-box sportnak.

Az edzőteremben Zrínyi mester felügyelete mellett az Akadémián végzett edzői munkában immár saját nevelésű tanítványai is részt vállalnak, amelynek köszönhetően minden korosztályban sporttudományosan felépített, pedagógiaiilag megalapozott edzésekkel várja az egyesület a sportolni vágyó bármely korosztály rendelkezésére.

A Sportegyesület foglalkozásait székhelyén a Budapest VIII. kerület Lovassy László utca 5. szám alatti edzőtermében, valamint Újpesten a Madárfészek Ökölvívó Akadémián tartja, amelyeken az adott kerület és környező agglomerációs kerületek legfiatalabb óvodás és iskolás korú tehetségeitől kezdve a legidősebb korosztály képviselőjén át a profi korosztályos és felnőtt versenyzőig bárki megtalálja a neki való edzés lehetőséget.

A Zrínyi Akadémia felmenő rendszerű sportszakmai és sportpedagógiai szisztéma szerint a legkisebb kortól kíséri végig az ifjú tehetségeket, egészen felnőtt korig, amelyre garancia az egyesületnél 2022. évben megkezdődött **Tehetséggondozási Program**.

A Program létét, egyrésztől sportszakmai célok és okok indokolták, másfelől pedig a kerületi demográfiai, szociológiai és deprivációs tények figyelembe vétele mellett döntött úgy az Akadémia, hogy tehetséges ovis és iskolás korú gyermekek részére Tehetséggondozási és Mentor Programot hoz létre, amelyben hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű kerületi gyerekek és fiatal felnőttek részére biztosítja az ingyenes fejlődési lehetőséget klubnál.

Jelen pillanatban 21 tehetséges hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szerepel programban, mindannyiukban közös a tehetség és valamilyen méltányolható hátrányos szociális körülmény.

A Program keretében egyrésztől hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű roma és nem roma fiatalok kapnak lehetőséget tehetségük kibontakoztatására, másrésztől a Sportegyesület folyamatos mentori segítséget is nyújt a fiataloknak, amelynek keretében sportolók nem csak sportkarrier jellegű, hanem testi, lelki és szellemi fejlődésük általában véve egészséges életmódra nevelése is zajlik Tehetséggondozási Programunk égisze alatt.

A Program mottója „ép testben ép lélek”, tehát nem csak a test, hanem az elme pallérozása is ugyanolyan fontos, így pedig a társadalmi kapcsolatok, valamint azok ápolása is felülértékelődnek. Az Akadémia programjában megvalósítandó cél is ezen célcsoportok diszkriminációmentes további felzárkózását célozná, amelyre tekintettel a társadalmi különbségek felszámolása jegyében a Tehetséggondozási Program kiegészül egy mentorációs elemmel, melynek keretében egy szakember foglalkozik a Programban részt vevő 21 gyermek legmagasabb szintű testi-lelki fejlődéséért.

Az elképzelést az a gyakorlati példa adta, hogy számos esetben az egyesületnél végzett edzések hatására tért jó útra, vagy éppenséggel nem lépett rosszra a fiatal tanítvány, hiszen a tréningek alkalmával a fiatalok önfegyelmet, önkontrollt, versenyszellemet, alázatot,

9/12

megbecsülést, és egyéb olyan erkölcsi értékeket tanulnak, amely fontos eleme személyiség fejlődésük jó irányba történő mozgatásához.

Több fiatalnak az edzők és a klub mellett dolgozó munkatársak adtak mankót az élethez, számos esetben az edzéseken túl személyesen foglalkoztak egy - egy fiatal problémájával és próbálták meg rá közösen megoldást találni. Több személyiség- és figyelemzavaros gyermeknek nyújtott utolsó mentsvárat az egyesület azzal, hogy nem mondott le a kicsit problémásabb gyermekek edukálásáról. A befektetett többletenergiával igyekezett segítő kezet nyújtani a bármely – fizikai vagy pszichikai – értelemben hátrányos helyzetben lévő fiatalnak.

Sok esetben fordul elő, hogy a hátrányos helyzetben lévő fiatalok a droghoz vagy deviáns életformához fordulnak, amelyre tekintettel prevenciós jelleggel a jövőben intézményesítetten kíván foglalkozni a mentor program a Tehetség gondozási Programban részt vevő gyermekekkel, ahol a mentor, nem csak a mentorált sportszakmai fejlődését, hanem életének egyéb testi-lelki-szellemi előre menetelét is figyelemmel követi, tanácsadást nyújt a mentorált részére ezzel is kiszűrve egy esetleges deviáns életformához vagy közösséghez való közeledést.

3) *A kockázati csoportok folyamatos HIV és hepatitisz szűrése*

A kábítószer-fogyasztók körében a vérrel vagy nemi úton terjedő fertőző betegségek a HIV/AIDS és a hepatitisz. Az injekciós drogfogyasztók, a homoszexuális férfiak (MSM), valamint a drogfogyasztó terhes anyák magzatai különösen veszélyeztetettek. Együtt élő családtagjaik, illetve szexuális partnereik szintén kockázati csoport.

Lényeges szemléleti kérdés, hogy az anonim szűrések nem kerülhetnek laboratóriumi konfirmációra és így pozitív esetben nem kerülnek regisztrálásra. A pozitív esetek így nem jutnak el időben kezelésbe, miközben állapotuk rosszabbodik és folyamatosan fertőzhetik a környezetükben élő, tartózkodó embereket. Másrészt sok az átfedés, illetve a „fehér folt” az anonim szűrések esetén, így a ténylegesnél jóval magasabb vagy alacsonyabb, azaz hamis adatok keletkeznek, melyek ellehetetlenítik a valós helyzet megismerését és a fertőzöttek kezelését is.

10/13

Korábban a kockázati csoportok folyamatos **HIV és hepatitisz szűrését** a Pozitív Élet Alapítvány valósította meg az Auróra utcai szakrendelőben. A kiszűrt HIV és hepatitisz pozitív eseteket a DPC Szent László Kórházban vették kezelésbe. (Dr. Szlávik János, Dr. Makara Mihály) Az Auróra utcai szakrendelőben a kockázati csoportok számára laboratóriumi mintavétel vált lehetővé és a házi-és gyermekorvosok számára történő képzés programján szerepelt a függőségekről szóló előadás is.

Ellátási szerződés a drogbetegek kezelésére

Emberbarát Alapítvány Drogrehabilitációs Intézete

A Józsefvárosi Önkormányzat az Emberbarát Alapítvány Drogrehabilitációs Intézetével korábban fekvőbeteg ellátási szerződést kötött, kifejezetten józsefvárosi szenvedélybeteg részére. Az ellátási szerződés keretében biztosított férőhelyek igény szerinti kihasználása folyamatos és rugalmas lehetőséget biztosított a józsefvárosi drogmegelőzésben munkálkodó szervezetek részére, hogy náluk jelentkező klienseket a megfelelő ellátásba tovább irányítsák. Ez nagyban hozzájárult a betegek optimalizálásához is.

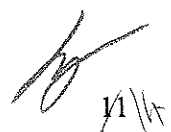
A józsefvárosi ellátottak felvétele az intézetbe való jelentkezéskor, az ottani drogambulancián történő előzetes szakorvosi vizsgálat és a releváns fertőző betegségek (HIV, hepatitisz) laboratóriumi vizsgálatának, valamint a tüdőszűrés negatív eredménye esetén történik meg.

A kezelés célja a felépülés

- Absztinencia (szermentesség vagy az addiktív viselkedéstől való mentesség).
- Új életmód kialakítása: új hozzáállás, célok, megváltozott gondolkodás- és viselkedésmód, az érzelmi élet szabályozása.
- Beilleszkedés a társadalomba.

Komplex kezelési modell

- Terápiás Közösségi modell
- Szocioterápia: önismereti, betegségismereti csoportok, szociális készségek tréningje, csoportos kreatív, művészet-, és irodalomterápia.

- Egészségügyi rehabilitáció: szűrővizsgálatok, romlási folyamatok visszafordítása, szomatikus betegségek gyógyítása, karbantartása.
- Szabadidő hasznos eltöltése, sport, kulturális programok, stb.
- Egyéni gondozás, gondozási tervek alapján.
- Szükség esetén pszichiátriai kezelés (kettős diagnózisú betegek 57%).
- Foglalkoztatás egyéni rehabilitációs foglalkoztatási terv szerint.

Iskolarendszeren kívüli képzési programok (OKJ) a függőség miatt félbeszakadt iskolai tanulmányaik befejezésére, valamint szakmunkás képzés elvégzésére, a képzést végigkísérő pszichoszociális támogatás, felkészítés a foglalkoztatásra.

- Hozzá tartozói csoportok működtetése, utógondozás.
- Visszaesés megelőzése és kezelése (relapsus prevenció).

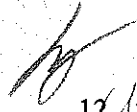
4) *Drogprevenciós akkreditált képzés szervezése a kerületi pedagógusok számára*

Életvezetési ismeretek és készségek személyiségfejlesztő és drogprevenciós program

Az „Életvezetési ismeretek és készségek” című, korábban újra akkreditált személyiségfejlesztő és drogprevenciós program szakképzett óvónők, tanárok, valamint szociális munkások számára. A programot Csendes Éva pedagógus és drogprevenciós szakértő dolgozta ki.

A 40 órás pedagógus-továbbképzés sajátosságai:

- Főszerepben a diákok, a tanár facilitátor (támogató, szervező, előhívó, segítő szerepű felnőtt)
- Interaktivitás, cselekedtetés (tapasztalatszerzés, egymástól tanulás, szerepcserék: tanuló, szülő, facilitátor)
- Sok csoportos munkaforma: didaktikai játékok, agytérkép, tanterv-elemzés, védőveszélyeztető tényezők, szerepjátékok, bemutató foglalkozások, ötöt egy sorba (együttműködés, érzések, gondolatok szétválasztása és megosztása) – kevés frontális elem (előadás, kérdés-felelet) – kevés egyéni feladat

12/15

- Biztonságos, támogató, a megszólalást segítő légkör kialakítása (az értékelés késleltetése, változatos visszajelzési technikák, semleges válaszadás, egyenrangúságot sugalló, és mozgást segítő körben ülés, névkártyák, plakátok, napirend - keretek)

A továbbképzés tartalma, hasznossága:

A szükséges elméleti háttér ismertetése mellett a gyakorlati megvalósításon van a hangsúly. Sok hasznos, akár szaktantárgyi keretek közé is beépíthető ötlet, játék, gyakorlat kipróbálására van lehetőség, melyek mindegyike megtalálható a tanfolyamon kiosztott segédanyagokban (tanterv és munkafüzet), így később is felidézhetőek, használhatóak.

A résztvevők általában kiemelten fontosnak tartják a tanfolyamon használt erőszakmentes és nyitott kommunikációt, melyet így, négy napon keresztül átélve és folyamatosan alkalmazva, könnyebben építhetik be a saját iskolai gyakorlatukba.

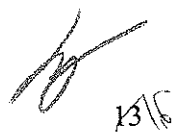
5) *Iskolai prevenciós programok támogatása*

Az iskolai szintén kiemelt jelentőségű a megelőzés szempontjából. Pedagógusok, szülők, gyermekek közös érdeke, hogy az iskolák falai közé csak ellenőrzött, valós prevenciót kifejtő programok kerülhessenek. Az önkormányzat által támogatott megelőző programok egyeztetése a tankerülettel elengedhetetlen. Éppen ezért felértékelődnek a korábban már sikeresen működő, vagy a Nemzeti Bünmegelőzési Tanács támogatását élvező programok.

„(V)észjelzés” program rövid ismertetése:

A (V)észjelzés tulajdonképpen egy tematikus tanulószoba, melyek a szabaduló szobák mintájára kerültek kialakításra. A fiatalok egy szabaduló szobán végighaladva oldanak meg feladatokat, melyek az áldozattá, illetve elkövetővé válást hivatottak megelőzni, az ezzel kapcsolatos attitűdformálás útján.

A túlélő történetben a fiatalok egyfajta „helyszínelőként” – játék közben – „nyomozzák ki” többek között azt, hogy hogyan ismerhetik fel, ha baj van, hogyan kerülhetik el hogy esetlegesen egyszer ők maguk is áldozattá, netán információ hiányában elkövetővé váljanak. A játék alatt választ kapnak olyan kérdésekre, amit sem szüleiknek sem tanáraiknak nem szívesen

tesznek fel és megtudják azt is, hogy honnan kaphatnak segítséget, ha ők vagy társaik mégis bajba kerülnének valahol.

A konkrét program számos olyan szituációra épül, melyek életszerű döntéshelyzetek elé állítják a fiatalokat, melyek az egyéni ötletek alapján csoportos megoldásokat, együttműködést tesznek szükségessé. Érvényesül a kooperatív módszertan, a társas-játépedagógia és az élménypedagógia. A tematikának köszönhetően a társakkal való közös tevékenység, közös erőfeszítés, a megoldási lehetőségek közös kipróbálása vezet el a pozitív attitűd kialakulásához az élmények kapcsán.

HELYSZÍNELŐK: A TÚLÉLŐ

Story:

„Ha becsukod magad mögött az ajtót, egy önfelelt buli közepébe csöppensz, ahol pár perc múltán hirtelen minden a feje tetejére áll... már egy fiatal lány túléléséért küzdenek... társuk megmentése a cél, ami egyben szabadulásuk kulcsa is...

És akárcsak az életben, itt is szorít az idő...”

Célcsoport: általános iskolák 7-8. osztályos és a középiskolák tanulói

A játékot 1 fő játékmester vezeti

Csoportok: 6-8 fő/csoport

Helyszín: Kőbánya, Üllői út 118.

Program:

A helyszínen 2 szobában zajlik egyszerre a játék. A játékidő kb. 45-60 perc. A játékban egyszerre résztvevők száma 2x6-8 fő. Az osztály többi tagja részére (várakozó diákok) kb. 45 perc időtartamban az érintett kerületi rendőrkapitányság bűnmegelőzési tanácsadója, vagy civil bűnmegelőzési szakember tart foglalkozást, az erre a célra kialakított teremben.

Verseny:

A (V)ÉSZJELZÉS valójában 2 db szoba, ahol egyszerre két csoport fut versenyt az idővel és egymással a szabadulás érdekében.

Megvalósító: Kőbánya Közbiztonságáért Közalapítvány

14/17

Fő támogatók: Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács és Kőbányai Önkormányzat

„A drogokról másképpen”

„A drogokról másképpen" (Trádió Alapítvány) egy drogmegelőzési program, mely 14-18 éves korosztálynak készült. A program bűnmegelőzési részét Marosi Antal, egészségnevelési részét dr. Balogh Sándor igazságügyi orvos szakértő dolgozták ki néhány éve (mindketten a JKEF tagjai voltak). A pedagógusok részéről jelentős igény merült fel folyamatosan az előadások iránt. Az előadásokon 2015 és 2019 között közel 2000 gyermek vett részt.

A program során egy alkalommal a bűnözésről, egy alkalommal a kábítószerrel kapcsolatos előadás hangzik el, egy alkalommal pedig mentálhigiénés kérdésekkel ismerkednek a hallgatók, szakmailag elismert előadók közreműködésével. A program végén egy órában a korábban elhangzottak kapcsán felmerülő kérdések megválaszolására kerül sor. A tanulók a program elején és végén 1-1 anonim tesztet töltenek ki, amelyek az adott közösség attitűd - és egyéb, a bűnnel kapcsolatos tájékozottságának mérését szolgálják.

Kortárs Tudatos Kreatív - Bűnmegelőzési, drogprenvenziós és kreatív inspirációs program (K.T.K.)

Korábban a Józsefvárosi Önkormányzat támogatásával debütált program alkotói, irodalmi jellegű. Váradi József (közismert nevén Kicsi Tyson) író és a hazai rapszakma egyik kultikus alakja. A program az ő dalszövegírói és irodalmi munkáján alapul. Nehéz körülményekből való felemelkedése példaértékkel szolgálhat az alkotni vágyó, hátrányos helyzetű fiatalok számára egyaránt, példaképül állítható a józsefvárosi fiatalok elé. A program a modern, kortárs irodalomórákra és szakkörre épül, mely során a fiatalok csoportos és egyéni mentorálással, támogatással léphetnek az alkotó útra. A foglalkozások és előadások, a kreatív írást segítik elő. A kreatív írásra való inspirálás a modern irodalom, modern költészet, rövid elbeszélés, dalszövegírás, az alkotás és az irodalom felé terelik a fiatalokat. Ezek a műfajok szöveg centrikusak, a fiatalok könnyebben tudnak vele azonosulni, ezért egyszerűbben használhatják az önkifejezésükre. Egyben megismerkedhetnek kortárs alkotókkal és műveikkel, valamint a klasszikusokkal is. Az alkotói tevékenység témája jellemzően a drogprenvenzióhoz kapcsolódik.

 15/18

6) *A korábban sikeresen működő Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum aktív működtetése*

A korábbi önkormányzati vezetés felismerte a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) hatékony működésében rejlő lehetőségeket.

A KEF ugyan elsősorban tanácsadó testület (nincs is saját költségvetése), azonban a drogmegelőzés helyi intézményeinek szervezeteinek hatékony hálózatává válhat. Ennek alapvető feltétele, hogy az Önkormányzat partnerként tekintsen az érintett szereplőkre, továbbá a helyi kábítószer ellenes stratégiában megfogalmazott célok érdekében rendeljen hozzá megfelelő forrásokat.

A korábbi városvezetés 2014 és 2019 között évente jellemzően 15-20 M Ft-ot biztosított a Józsefvárosi KEF által javasolt programok megvalósítására. Ezek a programok elsősorban a „frontvonalban” küzdő szakemberek képzését, szakmai és erkölcsi támogatását célozták. 2020 óta a JKEF működésére érdemi forrást az Önkormányzat nem biztosított. A korábban az Önkormányzat a JKEF működését segítette 1 fő félállású szervezővel, azonban 2021. elejétől ezt is megszüntették.

A JKEF 2014-2019 közötti működése során több vonatkozásban is újszerű kezdeményezésekkel élt:

- 1) Kezdeményezte a regionális együttműködések kialakítását, így elsősorban a hasonló adottságú kerületekkel együttműködési megállapodásokat kötött, melyeket valós tartalommal töltött meg:
 - azonnali és hatékony információáramlás biztosítása a kerületek és a szervezetek között.
 - kölcsönös részvételi lehetőség a képzési programokban
 - a jó gyakorlatok kölcsönös bemutatása, megismertetése
- 2) A JKEF következetesen képviselte, hogy a drogprobléma nem áll meg a kerület határánál. Éppen ezért regionális szakmai konferenciák megszervezésével erősítette a horizontális szakmai kapcsolatokat.
- 3) Korábban már bizonyított és országosan is alkalmazott, de a 2000-es években méltánytalanul mellőzött, a pedagógusok számára kidolgozott képzési programot újra akkreditáltatta és több száz pedagógus részére biztosította a képzésen való részvételt.
- 4) Célcsoportok szerinti felbontásban évente több alkalommal is szakmai konferenciákat szervezett, melyeken ismert szakemberek, színvonalas előadásokkal nyújtottak

segítséget a mindennapi kihívásokhoz (pedagógusok, szociális munkások, egészségügyi, közbiztonsági szakemberek számára.

- 5) A fiatalok számára újszerű szakmai programokat is kipróbált és finanszírozott, melyek így lehetőséget kaptak a helyi megvalósításra.
- 6) A józsefvárosi lakosok számára folyamatosan 5-10 ágyat finanszírozott az Emberbarát Alapítvány által működtetett rehabilitációs intézményben, így igény esetén azonnal ellátásához juthattak a rászorulóknak.
- 7) Támogatta a drogfogyasztó terhes anyák HIV/AIDS és hepatitisz szűrése időszakosan és mindenki számára ingyenesen elérhető szűrést folyamatosan
- 8) Folyamatosan törekedett a lakossági, társadalmi kapcsolatok építésére, az emberek megfelelő tájékoztatására.

Ennek formái: a Józsefvárosi Önkormányzat nagy látogatottságú rendezvényeihez való csatlakozás. A rendezvények alatt rövid idő alatt nagyszámú kerületi lakóval volt lehetőség a személyes találkozásra. ezeken a rendezvényeken a JKEF közvetlenül is képviseltette magát, ezen túlmenően pedig a tagszervezetek is résztvevői voltak.

- 9) A JKEF 2014-2019 között **minden évben programtervet készített és működéséről minden évben beszámolt a képviselő-testület részére.**

A JKEF által korábban közvetlenül szervezett rendszeres szakmai konferenciák célcsoportok szerint

„A pedagógus lehetőségei a drogellenes küzdelemben” konferenciát az Oktatási Hivatal Budapesti POK, az „Őszi Pedagógiai Napok” programsorozathoz illeszkedve került megszervezésre. A konferenciát a POK kiemelt rendezvényeként is meghirdette, lehetővé téve, hogy a Főváros minden részéből részt vehessenek az érdeklődő pedagógusok. A konferenciasorozat idővel túllépett az iskolai szintér programok bemutatásán és más aspektusból is rávilágított az addikciók problémakörére, így különösen az internetfüggőség és a cyberbullying témakörében is vettek részt előadók. A rendezvényeken általában 100 főt meghaladó regisztrált résztvevő vett részt. A rendezvényre látogatók konferencia kiadványt (mely tartalmazza az előadások rövid összefoglalását), jegyzetet papírt, tollat és a KEF tagok szóróanyagait, tájékoztatóit kapták. A rendezvény célja, hogy a résztvevők autentikus forrásból

szerezzenek naprakész információkat a kábítószerügy aktuális kérdéseiről, kihívásairól, iskolai hatékony prevenció programokról.

„Az addikciók egészségügyi következményei a fogantatástól az élet végéig” – drogprevenció, egészségügyi szakmai konferencia. A konferencia egyik célja, hogy a résztvevő szakemberek autentikus forrásból szerezzenek naprakész információkat a kábítószerügy aktuális kérdéseiről, kihívásairól, különösen **orvosi aspektusból**. A konferencia Józsefváros határain is túlnyúlt, több környező kerülettel a szakmai együttműködés e területen is kiszélesedett, a szakemberek közötti horizontális kapcsolatok erősödtek.

Jogi, közbiztonsági konferencia kerületi szakemberek számára. A rendezvény célul tűzte ki, hogy a kerületi tanárok, szociális munkások, családsegítők autentikus forrásból szerezzenek naprakész információkat a kábítószerügy aktuális kérdéseiről, kihívásairól. A résztvevők első kézből értesülhettek a VIII. kerületi Rendőrkapitányság felderítő munkájának publikus eredményeiről. A konferenciát színesítette egy büntetőbíró és egy jogi képviselőt ellátó ügyvéd előadása is, valamint a hallgatóság bepillantást nyerhetett a fogvatartotti életbe is. A polgárőrség, a közterület-felügyelet és a városüzemeltetés részéről megismerhették a kerületi közterületi tevékenység, a közbiztonság és a kábítószer problémák összefüggéseit

„Együttműködés a drogellenes harcban” – szakmai regionális konferencia a kerületközi együttműködések keretében. A kerületi KEF-ek számára adtunk lehetőséget a bemutatkozásra, munkájuk, jó gyakorlataik megismertetésére.

A Józsefvárosi Önkormányzat által megrendezett budapesti regionális KEF konferencia mérföldkő volt a maga nemében, hiszen az együttműködés és a közös gondolkodás elengedhetetlen feltétele a közös nyelv. Közös nyelv a rendvédelmi, az önkormányzati, a civil szakemberek és a szakpolitikusok között. A rendezvény nagy lépést tett ebbe az irányba, különös tekintettel arra, hogy több kerületből is az első számú rendőri vezető személyesen tisztelte meg jelenlétével a konferenciát. Számos budapesti KEF képviseltette magát, önkormányzati és KEF vezetőségi szinten, valamint több civil szervezet is jelen volt. A résztvevők bepillantást nyerhettek a bemutatkozó KEF-ek munkájába, mely inspirációt és lendületet adott a résztvevők számára a további munkához.

7) *A családok komplex elérését és támogatását célzó programok*

A szegénységi alkoholizmusból, droghasználatból, kitörni jóval komplexebb feladat, mint „csupán” az addiktológiai probléma kezelése. A Családlátogató Mobil Team egy korábbi kísérleti projekt, mely tapasztalatait felhasználva új programot kell kidolgozni a célcsoport részére addiktológiai problémákkal érintett családok számára és holisztikus szemléletre épülő újszerű támogató szolgáltatásokat elindítani, amely képes a nem szokványos egyedi megoldások „kikísérletezésére” és azok további egyénre, családra szabott módon való alkalmazására, az addiktológiai problémák kezelésén túlmutató, de azt mindig a fókuszban tartó alacsonyküszöbű motiváló és támogató szolgáltatásokat nyújtva.

A Családlátogató Mobil Team **felkereső tevékenysége** lényegében az akcióterületen élő saját tulajdonú vagy önkormányzati bérleményben lakó addiktológiai problémával küzdő családok felkeresése. A szakmai stáb I tagja kísérő, delegáló, kapcsolattartó funkciókat lát el, információ adás az ártalomcsökkentés céljával: a CsMT szolgáltatásairól, alkohol- és kábítószer-fogyasztáshoz kapcsolódó ártalomcsökkentés lehetőségeiről, kevésbé veszélyes használati módokról.

- Tájékoztatás, motiválás a felépülés céljával: a Névtelen Csoportokról (filozófiájáról, „bekerülés” feltételeiről, elérhetőségeikről), detoxikálás, rehabilitáció lehetőségeiről.
- Esetmenedzselés: az egyéni anamnézis, kockázat elemzés, kapcsolati háló, erőforrások feltérképezése mentén, egyénre szabott ártalomcsökkentő információk adása, motivációs beszélgetések a magasabb küszöbű intézmények, szolgáltatások igénybevételére. Pszicho-szociális intervenciók, ügyintézés, támogatás a jelenlegi állapotból való előre mozdulás facilitálása.
- Problémaelemzés, problémamegoldás: a személyes célok meghatározásának segítése, a változtatásra motiváló tényezők feltárása, a szerhasználat, illetve a függés járulékos ártalmainak, káros következményeinek csökkentése.
- Krízis intervenció: A krízis intervenció szabályainak megfelelő segítő beszélgetés. Azonnali tanácsadás és segítségnyújtás a szolgáltatást csak eseti jelleggel igénybe vevők részére (is).
- A talpra állásban motivált ügyfél kiemelt figyelmet és intenzív támogató szolgáltatást, ellátást igényel a CsMT részéről. Ha sikerül az addikt személyt a kórházi detoxikációig eljuttatni, akkor fontos lehet a rendszeres (hetente több alkalommal vagy akár naponta) történő látogatása, motiválása.

19 27

- A családlátogatás, családi konzultáció nyújtásának időpontjai a gyakorlati tapasztalatok, a kliensek elérhetőségeihez igazodva, de az évszakok változása (sötétedés időpontja) és a biztonságos és hatékony munkavégzés figyelembevételével kerüljenek meghatározásra.

Prevenációs asztal szolgáltatásai és funkciói

A „prevenációs asztal” szolgáltatás abszolút megfelel az alacsonyküszöbű szolgáltatások két alapvető kritériumainak: önkéntesen és anonim módon igénybe vehető. Lehetséges helyszínek: közösségi tereken, közösségi programokon.

A „prevenációs asztal” funkciói:

- Integráció: Kapcsolat- és bizalomépítés az akció terület lakosságával.
- Érzékenyítő beszélgetések, célja: az alkoholizmust, drogfüggőséget egyszerűsítő, elítélő személyek számára érzékenyítő beszélgetések mediálása, amely által a függő személyekkel és a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos gondolkodást empatikusabbá, árnyaltabbá formálják.
- Drog totó, mint „játékos” eszköz a kommunikációra, a felvilágosító beszélgetésekre.
- Informálás, felvilágosítás: hiteles információk az alkohollal, a kábítószerekkel kapcsolatban, használati módokkal, lehetséges veszélyekkel, ártalmakkal és azok csökkentésével kapcsolatban.
- Az addikt személyek hozzátartozóinak egyénre szabott informálása a szenvedélybetegség természetéről, a megmentő attitűdről, a hatékony és a jó szándékú, de káros (a jelenlegi állapotot konzerváló) támogatásról.
- Addikt személyek hozzátartozóinak egyéni és családi konzultáció felajánlása és annak biztosítása.
- Addikt személyek hozzátartozóinak Hozzátartozói csoportba való delegálása.

Kliensfogadás (Négyszemközt magaddal – terápiás beszélgetés):

A kliensfogadás számos módon történhet a kliens egyedi igényei és szükségleteinek megfelelően. A kliensfogadás az alábbi módokon történhet a pszichológus által:

- **segítő önismereti beszélgetés:**

A segítő önismereti beszélgetés alkalmas forma arra, hogy a kliens segítséget kapjon, hogy a saját erőforrásait feltárja, saját válaszokat találjon önmagában. Így a számára elfogadható, kivitelezhető megoldásra rálelve megnyitja azokat a területeket is, amelyeket esetleg eddig nem látott. A segítő beszélgetés megoldásfókuszú, nem a problémát helyezi a középpontba, hanem segít feltárni a megoldási eszközöket személyre szabottan. Fontos eleme az úgynevezett “közös

gondolkodást” mely során a tanácsadó rávezetéssel, kérdésekkel és véleménycserével segíti a klienszt a valódi helyzet felismerésében.

- **krízistanácsadás, krízis esetkezelés:**

A krízistanácsadás egyik fő fázisa és alkotóeleme a bizalmi kapcsolat kialakítása, a kliens “megnyerése”, melyhez elengedhetetlen a megfelelő környezet kialakítása. A krízishelyzetbe kerülők rendszerint egy felfokozott, instabil érzelmi állapotba vagy éppen ellenkezőleg; passzív, tompa állapotba kerülnek a krízishelyzet kialakulását követően, s ez az állapot egészen 6-8 hétig tarthat. Ez alatt az időszak alatt különös tekintettel kell lennie a tanácsadónak a kliens egyedi igényeire, az empátia kifejezésére és a bizalom kiépítésére. Ehhez a szakmai tapasztalatok alapján rendkívül fontos a megfelelő helyszín biztosítása, ahol a tanácsadó a teljes figyelmét és a helyszín nyugalma tudja nyújtani a segítségkérő számára.

A kliensfogadás további rendkívül fontos előnye az anonimitás megtartásának lehetősége, mely nagymértékben segíti a tanácsadó és kliens közötti bizalmi kapcsolat kialakítását, kiépítését, s ezáltal a közös munkát is. Az anonimitás megtartása növeli a kliens szabadságérzetét, ezáltal pedig a nyitottságát egyaránt.

- **életvezetési kérdések, ismeretek átadása:**

Figyelembe véve az életkori fordulópontokat, életciklus változásokat, életkori sajátosságokat. Egészséges és biztonságos élet értékeire való rávezetés, krízishelyzeteket megelőző prevenciós tanácsadás és döntéshelyzeteket elősegítő beszélgetések, identitás megerősítését. Ezeknek része lehet akár a szexuális felvilágosítás is, de a különböző szerepekre történő felkészítés egyaránt (szülői, munkáltatói, munkavállalói szerepek. stb)

- **trauma feldolgozás:**

Közvetlen vagy közvetett trauma feldolgozása egy rendkívül érzékeny és hosszadalmas folyamat. Mivel a trauma túlnő az ember teherbíró képességén, ezért elengedhetetlen a segítségnyújtás, a lehető leghamarabb. Sajnos azonban köztudott, hogy rengeteg traumatizált személy nem fordul segítségért (ennek pszichés okai is vannak gyakran) ezért ilyen esetekben nagyon fontosnak tartjuk a közvetlen környezet szerepét. Ez azonban gyakran szintén segítségre szoruló folyamat, hiszen a környezet sem tud feltétlenül mit kezdeni a kialakult helyzettel, hiszen a traumák alapvetően rendkívül megterhelő, ember erejét és teherbíró képességét felülhaladó helyzetek, melyek nagymértékben beszűkítik az érintettek látásmódját. Ehhez fontosnak tartjuk a közvetlen környezet szakmai támogatását, adott esetben eligazítását, tanácsadását, s ilyen módon egy komplex segítségnyújtás kialakítását melyben a traumatizált és környezete egyaránt részesül segítségnyújtásban.

- **készségfejlesztő - szocializációs egyéni tréningek**

Rengeteg krízishelyzet megelőzhető lenne megfelelő készség fejlesztésével, meglétével. Ennek egyik legfontosabb területe a megfelelő konfliktuskezelés, az asszertív kommunikáció, az önbizalom, empátia és önálló, felelősségvállaló döntéshozatalra való képesség. Ezek mind fejleszthető képességek, melyek nagyban hozzá tudnak járulni az életszínvonal jobbításához. Ehhez egy előre megtervezett, egyénre szabott stratégia mentén halad a tanácsadó és a kliens a megfelelő bizalmi kapcsolat kialakítása után, segítve ezzel a személyiség megerősödését, kibontakozását.

8) Akkreditált képzések szervezése és támogatása a kerületi szociális szakemberek számára

A korábban a Félúton Alapítvány által szervezett "Megoldásközpontú szociális tanácsadás", "Agressziókezelő trénerképzés" és a szenvedélybeteg "Terápiás csoportvezető képzés" programokat a Józsefvárosi Önkormányzat a JKEF-en keresztül elérhetővé tette a kerületi szociális szakemberek számára-. A képzések költségét az Önkormányzat biztosította.

Megoldásközpontú szociális tanácsadás:

A program célja, tartalma: A segítő szakmában dolgozók részére egy hatékony, gyakorlatias módszertan elméleti és gyakorlati megismertetése.

Agressziókezelő trénerképzés

A képzés témái:

- az agresszió és erőszak meghatározása
- az agresszió megnyilvánulási formái
- bullying, iskolai agresszió

Szenvedélybeteg "Terápiás Csoport" csoportvezetői képzés

A képzés témái:

- A terápiás csoport-dinamika elmélete
- A csoport-fejlődés lélektana
- A csoportszerepek elmélete

 2225

- Az önsegítő csoportok elmélete, filozófiája
- Kommunikációs kompetencia fejlesztése elméletben és gyakorlatban

A terápiás csoportok működtetése a közösségi szociális munka alapja, amely a mai pszichiátriai ellátás, szenvedélybeteg ellátás, gyermekvédelem, hajléktalan ellátás elengedhetetlen eleme.

*Elsősegélynyújtó képzés magas kockázatú társas viszonyok között élők
segítésével foglalkozó szakemberek és önkéntesek részére*

A képzés célja:

Olyan elsősegélynyújtó gyakorlat megvalósítása, amely lehetővé teszi a meglévő ismeretek gyakorlati alkalmazását a napi munkavégzéshez, vagyis konkrét gyakorlati felkészültséget biztosít a magas kockázati viszonyok között élő természetes segítőnek, vagy pedig itt tevékenykedő szakember számára. Másrészt maga a gyakorlat arra is ösztönöz, hogy a résztvevők alkalmazzák is az eltanult ismereteiket. A képzésbe és gyakorlatokba beépítésre kerültek a túlzott alkoholfogyasztás és a drogok hatása alá kerülők elsősegélybe részesítésének ismeretei is.

 23.26